

Naziv studije slučaja	Izgradnja luke
Opis	Projekt se sastojao od znatnog proširenja pomorskih luka u priobalnoj općini. Korisnik projekta bila je Lučka uprava. Projekt je uključen u Odluku Europske komisije iz 2004. radi primanja potpore iz Kohezijskog fonda. Proširenjem se planiralo uklanjanje ukupno 150 hektara morske površine. Projekt je uključivao ugovaratelja koji je izvodio radove i podugovaratelje koji su nabavljali materijal za građevinske radove. Iako je projekt započeo 2005., stvarna izgradnja započela je 2011.
Predmetni strukturni i investicijski fondovi	Kohezijski fond
Vrsta nepravilnosti	<p>Otkrivene su sljedeće nepravilnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kršenje direktiva EU-a o javnoj nabavi i odredaba nacionalnog zakonodavstva kojima se one provode • cijena isporučenog materijala nije odgovarala cijeni koja je prvotno odobrena za projekt; stoga bi dodatan trošak naplaćen primatelju potpore doveo do povećanja profita ugovaratelja • nacionalna tijela nisu provela primjerene provjere podrijetla, količine ili cijene materijala koji je ugovaratelj naplatio.
Mehanizam izvješćivanja	Posumnjalo se na prijevaru nakon što je 2009. zastupnik u Europskom parlamentu iz regionalne političke stranke OLAF-u podnio pritužbu. Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku dopisom je zatražila intervenciju OLAF-a radi istraživanja mogućih nepravilnosti povezanih s projektom.
Prijava u sustavu za upravljanje nepravilnostima	Ne
Znakovi upozorenja	<p>Pokazatelji i znakovi prijave koji su pobudili sumnju bili su:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) moguće pretjerano povećanje troškova projekta i sumnjivi iznosi, posebno količine i jedinična cijena građevinskog materijala isporučenog za radove b) kašnjenja u projektu zbog kojih je došlo do erozije konstrukcije izazvane morskom vodom i znatnog prekoračenja proračuna projekta c) odluka o nabavi građevinskog materijala iz udaljenog kamenoloma, koja je ukazivala na moguće nepravilnosti.
Opis obrasca prijave	<p>Maksimalni iznos prihvatljivih troškova bio je 450 milijuna EUR, a maksimalni iznos potpore iz Kohezijskog fonda 247,5 milijuna EUR (55 % prihvatljivih troškova).</p> <p>Počinjene nepravilnosti i prijevara odvijale su tijekom faze dostave ponuda i dodjele projekta te tijekom daljnje provedbe ugovora. Sumnjalo se da je proračun za osiguravanje građevinskog materijala prijevaran jer je ugovaratelj neke od materijala dobio bez plaćanja. Nadalje, nije se mogla utvrditi količina potrebnog materijala.</p>

	<p>Sumnjalo se i na pretjerano povećanje cijene građevinskog materijala.</p> <p>Prijevarena na projektu počinjena je:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdavanjem lažnih izjava u popratnim dokumentima o podrijetlu, količini i cijeni materijala isporučenog za radove; optužbama na račun korisnika koje uključuju tajno dogovaranje o nepropisnoj upotrebi javnih sredstava s građevinskim društvom kojem je dodijeljen ugovor tijekom faze ugovaranja; odabrani ponuditelji bili su obmanjujući pri utvrđivanju vrijednosti građevinskog materijala (precjenjivanje korištenog materijala) i trebali su im simulirani troškovi 2. korisnik je izdavao i odobravao potvrde o radovima koje nisu odgovarale stvarno izvedenim radovima 3. manjak kontrole u nadzoru radova (tehnička pomoć u upravljanju radovima i njihovom izvršavanju).
<p>Kako je prijevarena otkrivena</p>	<p>Provjere na terenu provedene su nad nekoliko ključnih dionika, među ostalim nad korisnikom, ugovarateljem i podugovarateljima, uključujući dobavljače upotrijebljenog materijala i društva zadužena za prijevoz materijala. OLAF je proveo istragu analizom sve dokumentacije povezane s dodjelom projekta i naknadnom provedbom. Nekoliko analiza proveo je OLAF-ov odjel za operativnu analizu i digitalnu forenziku u suradnji s nacionalnim upravljačkim tijelom.</p> <p>Nacionalno upravljačko tijelo istražiteljima je dostavilo dokumentaciju koja je prikupljena tijekom brojnih provjera na terenu provedenih nad korisnikom, ugovarateljem, dobavljačima materijala i njihovim prijevoznim društvima.</p> <p>OLAF-ova istraga trajala je tri i pol godine. Uzimajući u obzir ozbiljnost utvrđenih nepravilnosti, OLAF je od nacionalnih tijela zatražio da osiguraju povrat svih iznosa koje je korisnik (Lučka uprava) proglasio prihvatljivima (tj. 530 milijuna EUR) i da osiguraju povrat sveukupnog iznosa (tj. 198 milijuna EUR) koji je Kohezijski fond već isplatio. OLAF je od Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku zatražio da obustavi konačnu namiru neplaćene potpore (49,5 milijuna EUR). Od nacionalnih pravosudnih tijela zatražio je da provjere mogu li u skladu s odredbama nacionalnog kaznenog zakona činjenice činiti prijevaru koja utječe na proračun Unije.</p> <p>Kad je riječ o sudskom postupku pred središnjim nacionalnim sudom, četiri godine nakon zaključenja OLAF-ove istrage u tijeku je bila žalba na „odluku” istražnog suca. Žalba na odluku istražnog suca koja je bila u tijeka riješena je kada je kazneno sudsko vijeće utvrdilo da postoji „dovoljno dokaza” da se pokrene suđenje. Međutim, u tom postupku još nitko nije osuđen, a potpora isplaćena korisniku nije vraćena. Glavna uprava za regionalnu i</p>

	<p>urbanu politiku obustavila je konačnu namiru neplaćene potpore (49,5 milijuna EUR). Mjere koje su nastale nakon ovog slučaja prijevare i dalje su u tijeku.</p>
Zabilježene poteškoće	<p>Ovaj slučaj prijevare primjer je manjka suradnje s OLAF-om. Tijekom istrage službenicima OLAF-a uskraćen je pristup računovodstvenim evidencijama i poreznim dokumentima ugovaratelja zaduženog za izvođenje radova. Tim uskraćivanjem pristupa OLAF je bio spriječen u analizi posebnih aspekata računovodstva projekta. Istražitelji nisu mogli utvrditi točnu količinu materijala upotrijebljenog tijekom izgradnje koja nije u skladu s tehničkim specifikacijama.</p>
Uočene slabosti	<p>Činjenica da se u početnom proračunu nisu u obzir uzele prepreke u osiguravanju sirovina, što je znak podcjenjivanja tog aspekta projekta, pogreška je Lučke uprave, stoga se postavlja pitanje treba li poduzeti dodatne mjere da bi se osiguralo da korisnik pravilno utvrdi proračun za svoje projekte prije primanja sredstava Kohezijskog fonda. Ozbiljnim se nedostacima stoga utjecalo na sustave upravljanja i kontrole te ti sustavi nisu bili dovoljni da se osigura zakonitost, točnost i prihvatljivost troškova za koje je zatraženo sufinanciranje iz Kohezijskog fonda.</p>